

Affaldsdetektiver

Beskrivelse	Udvælg et naturområde og en sti børnene kan følge. Læg på forhånd nogle materialer ud langs stien. Forskellige ting, der ikke hører til. Både "natur" og "ikke-natur". Lad børnene gå turen og finde de ting, der ikke hører hjemme i naturen.
Tips og ideer	<p>Tal om materialekendskab, når I finder materialerne. Hvordan lyder glas, når man slår på det? Hvordan lyder plastik?</p> <p>Tal med børnene om, hvad der mon sker, hvis tingene bliver liggende: Hvad sker der med ispinde, plastic, potteplanter og gulerodsskræller, når de flyder i naturen? Hvorfor er det vigtigt at tage med hjem og lægge i skraldespanden? Det ser jo grimt ud og dyrene kan måske komme til skade, hvis de træder i et glasskår eller spiser en brugt plasticpose. Derimod kan æbleskrog og potteplanter nok forsvinde af sig selv, men hvor længe tager det, inden det er væk?</p>
Forberedelse	<p>Læg ting ud på stien som ikke hører til, både "natur" og "ikke-natur".</p> <p>Tag en snak om nedbrydningstider inden I går ud på stien.</p>
Materialer	Fx gamle potteplanter, plasticposer, æbleskrog, grene fra andre områder, en pølsemad, batterier etc.

Aktivitæter

Vendespil

Beskrivelse	Spilleaktivitet for 2 børn. 15-20 minutter
Tips og ideer	
Forberedelse	Lav et kort oplæg, som giver børnene information om nedbrydnings-tiderne for almindeligt henkastet affald
Materialer	Vendespil med 24 brikker. Spillet ligger i Økolariets affaldskasse

Aktiviteter

Naturens skraldemænd på besøg

Beskrivelse	<p>Den gruppe af smådyr, som lever af døde planterester, kalder vi nedbrydere. De er første led i den vigtige proces, hvor naturens affald bliver lavet om til nyt næringsstof for planterne. Orme, mider, tusindben m.fl. spiser og findeler materialet, som herefter overtages af svampe og bakterier, der forestår den sidste del af nedbrydningen.</p> <p>Medbring skovle og bakker/terrarium på en tur. Orme, bænkebidere, skolopendre og myrer er taknemmelige husdyr. Indret terrariet med jord, sten og plantedele, og husk at holde det fugtigt og fodre dyrene med f.eks. grøntrester.</p>
Tips og ideer	<ul style="list-style-type: none"> • I skal ikke beholde dyrene længere, end der er interesse for dem. Det vil sige så længe, de voksne sørger for, at børnene fodrer, vander og følger med i de små dyrs arbejde. • I kan se deres gange og lægge mærke til, hvordan ormene trækker planterester med sig ned i jorden. Hvor bor tusindbenet og bænkebiderne? • Vidste du, at under en sko str. 38 solidt plantet i en græsplæne eller i skovbunden, findes der ca 5-10 orme, 1000 mider og en håndfuld tusindben. Regner man det hele med, ja så træder man på over 100.000 små bitte dyr, når man sætter sin fod i skovbunden.
Forberedelse	<p>Find et godt sted at gå hen, gerne et sted hvor det er muligt at grave, lede under sten eller rode i halvformuldede bladbunker.</p> <p>Tal om hvordan man behandler levende dyr og hvad nedbrydning er.</p>
Materialer	<ul style="list-style-type: none"> • Skovle • Bakker/terrarium

Aktiviteter

Naturen nedbryder dit affald

Beskrivelse	Lav et simpelt nedbrydningsforsøg. Forskellige materialer graves ned et uforstyrret sted. Jo varmere i vejret, jo hurtigere foregår processerne.
Tips og ideer	Vær opmærksomme på at børnene får vasket hænderne ordentligt bagefter. Tal med børnene om, hvad der sker med tingene. Hvorfor forandres noget, når andet ikke gør? Hvorfor er det uheldigt, når man smider affald i naturen.
Forberedelse	Vælg noget affald børnene kender. Tal med børnene om, hvad de tror, der sker med affaldet. Husk at markere præcist, hvor I graver det ned.
Materialer	Æbleskrog, rugbrød, tyggegummi, ispinde, køkkenruller, mælkekartoner, plasticbægre, sodavandsflasker og ølkapsler.

Aktivitæter

Genbrugspapir

Beskrivelse	<p>Lav jeres eget genbrugspapir.</p> <p>Riv aviser, æggebakker, postkort og servietter i småstykker og læg dem i en balje med vand. Lad det ligge i blød natten over, før I blander det.</p> <p>Opslem med vand til den grødagtige masse er tynd nok til at børnene kan klappe flade "papirark" af den.</p> <p>Læg papirarkene til tørre mellem to viskestykker. I kan presse med et varmt strygejern (ikke stryge) og lægge noget tungt over for at presse papiret yderligere.</p>
Tips og ideer	Pynt med blade.
Forberedelse	<p>Indsaml en masse gammelt papir, aviser, æggebakker, postkort og servietter.</p> <p>Klargør arbejdsbordet med en voksdug</p>
Materialer	<ul style="list-style-type: none"> • En masse gammelt papir • Balje med vand • Blender • Viskestykker til at tørre papiret mellem • Strygejern • Noget tungt, fx mursten, bøger, fliser

Aktivitæter

Affaldskimsleg

Beskrivelse	Der skal bruges ca. 10 stykker rengjort affald. Placer effekterne under en dug. Giv børnene 30 sekunder til at se på tingene og læg derefter dugen over dem. Hvem kan huske flest ting?
Tips og ideer	Når en ting er husket, kan I tale om, hvordan man skulle sortere netop dén type affald. Brug fire farvede kasser til at repræsentere de fire lag i affaldstrekanten: genanvendelse, forbrænding, deponi og farligt affald (den gule kasse). Lad børnene prøve legen med deres forældre.
Forberedelse	Lad børnene medbringe 10-15 stykker rengjort affald, gerne noget de kender fra deres hverdag. • Der skal være noget fra alle fire affaldskategorier. Snak med børnene om hvordan man håndterer affald.
Materialer	• Dug • Rengjort affald

Aktiviteter

Nedbrydningssti

<p>Beskrivelse</p>	<p>For at børnene får en forståelse af de forskellige typer henkastet affalds nedbrydningstider, kan børnene gå "nedbrydningstiden".</p> <p>For at børnene skal huske de forskellige ting bedre, skal de ved hvert stoppested løse en lille opgave.</p>
<p>Tips og ideer</p>	<p>Lad stien stå og invitér forældre og andre børn til at gå turen. Lad børnene forklare turen for deres forældre.</p>
<p>Forberedelse</p>	<p>Medbring et målehjul og find en rute på ca. 1 km.</p> <p>Tal med børnene om henkastet affald og hvorfor det er uhensigtsmæssigt med affald i naturen.</p> <p>Gå ruten med børnene. Ved hver opgave sættes skiltet op (enten hænges omkring lygtepæl/træ/buske eller på pæle i nærheden af hjemmefra) og opgaven stilles frem.</p>
<p>Materialer</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Snor til at hænge skiltene op med • Maling/kridt til at tegne hinkerude med • Aviser • Papir, farver og blyant • Klapstol • 10 kapsler • 5 plastikposer • Spand med ca. 10L vand • 2 stk. 1½ liters plastikflasker • Plastikkrus • 9 eller flere aluminiumsdåser • Cykel

Aktiviteter

Materialer til forskellige poster

Medbring de laminerede skilte fra Økolariets børnehavekasse.

Post 1 – Hundelort og madrester:

Til at tegne hinkeruden på jorden, skal der anvendes enten maling eller kridt. Skal ruden være der permanent, kan malingen bruges til fliser m.m. En mulig størrelse på ruderne kunne være 30 x 30 cm. Cirklen kunne være 1m i diameter.

Post 2 – Aviser:

Der skal skaffes en eller flere aviser, som eleverne kan lave en sørøverhat af. Gratisavisernes format passer bedst til børnehoveder, mens tabloidaviserne passer til de ældre og de voksne. Den laminerede vejledning lægges ved posten.

Post 3 – Ispapir:

Der skal være papir, farver og blyant, som bruges til at skrive med.

Post 4 – Cigaretskod:

Ingen specielle materialer udover skiltet.

Post 5 – Møbler:

Stil en stol eller to ud, som deltagerne kan sidde på.

Post 6 – Kapsler:

Der skal være en god portion kapsler, som man kan stable med.

Post 7– Plastikposer:

Der bør ligge plastikposer nok til, at alle kan folde en. Såfremt man ikke har nok, kan man bede folk folde deres poser ud igen, inden de går videre. Den laminerede vejledning lægges ved posten.

Post 8 – Plastikflasker:

Der skal være en spand med vand – gerne 10 liter. Der skal skaffes 1-2 stk 1½ liters flaske og en håndfuld plastikkrus.

Post 9 – Dåser:

Der skal være mindst 9 dåser – gerne lidt flere, hvis nogle skulle blive ødelagt eller bøjet.

Stil desuden en bane op, således der er en fast afstand mellem kasteren og dåserne. Jo sværere opgaven skal være, jo større afstand skal der være mellem kaster og dåser.

Post 10 – Cykler (kan udelades):

Der laves en bane af to kegler med 10 meters mellemrum. Er man i skoven eller andre steder, hvor cykling er besværligt, kan denne udelades. En anden mulighed kan være, at eleverne skal trille et cykelhjul 10 meter i stedet for at cykle.

Post 11 – Mobiltelefon:

Den laminerede vejledning lægges ved posten.

Post 12 – Glasskår:

Denne post placeres ved slutningen af stien. Gør evt. noget festligt ud af afslutningen ved at lave en mållinje, som forældre og børn skal krydse. Diplom ligger i Økolariets affaldskasse.

Affald og konsekvenser:

Glasskår:

Glasskår er farlige for dyr og mennesker, da glasskår både kan skære hul på hud og pels eller blive trådt op i enten dyrs poter eller menneskers fødder. For dyrene kan det desuden være næsten umuligt at rense deres sår, hvilket kan føre til betændelse.

Dåser:

Dåser kan have samme ulemper som glasskår. Hvis en dåse bliver krøllet sammen, opstår der ofte meget skarpe kanter, som kan skære hul på hud/pels. En anden stor ulempe ved dåser kan være, hvis en græsklipper får fat i dem. Efter en tur gennem en græsklipper er dåsen blevet skåret over i mange små dele. Græssende dyr (fx en ko) kan ved et uheld komme til at spise disse dele og risikerer dermed at dø af indre blødninger.

Cigaretskod:

Udover at cigaretskodderne i tørre områder kan starte en brand, indeholder de også en del giftstoffer. Disse giftstoffer kan være med til at dyrene bliver syge eller dør.

Elastikker og snor:

Fugle og andre dyr får tit deres ben viklet ind i stumper af snor eller elastikker. Andre plastikting, som fx de plastikstrimler, der holder dåseøl og sodavand sammen, er også farlige, fordi de kan sætte sig fast rundt om fugles og dyrs ben, så de får svært ved at bevæge sig. Uden muligheden for frit at kunne bevæge sig, indskrænkes dyrenes muligheder for at skaffe føde og vand. Flere dyr bliver også kvalt i den slags plastikting.

Flasker og plastikbeholdere:

For nogle dyr som fx pindsvin, kan et møde med en plastikbeholder være skæbnesvangert. Ofte indeholder plastikbeholdere og flasker rester efter mad og drikke. Disse rester tiltrækker dyrene. Hvis et pindsvin kravler op i en plastikbeholder, kan de have svært ved at komme fri igen. Små stykker plastik kan desuden blive spist og skabe forstoppelse eller ødelægge dyrenes tarmsystem.

Giftrester:

Flasker med farlige stoffer kan både være farlige for miljøet og dyrene. Terpentiner, elektronik-affald og malingrester ender ofte i vandmiljøet, hvor dyrene langsomt optager stofferne. Over tid ophobes stofferne i dyrene og de ender med at dø.

Sortere affald

Beskrivelse	<p>Børnene skal sortere medbragt (og rengjort) affald. Affaldet skal sorteres ud i plastposer eller papkasser i følgende fraktioner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Papir • Glas • Metal • Hårdt plast • Klar folie • Farvet folie • Flamingo • Dunke <p>Skilte til sortering ligger i Økolariets børnehavekasse.</p>
Tips og ideer	<p>Aktiviteten kan foregå inde og ude.</p> <p>Hvis det er de små børnehavebørn kan aktiviteten forsimples til, at børnene kun skal sortere i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • papir/pap • glas • plast • metal
Forberedelse	<p>Rengjort affald medbringes hjemmefra.</p> <p>Papkasser fores med plastposer og der sættes "sorteringsskilte" på.</p>
Materialer	<ul style="list-style-type: none"> • Skilte til sortering • Rengjort affald hjemmefra • Kasser eller plastsække.

Aktiviteter

Affaldskunst

Beskrivelse	<p>Lav en collage af alt, hvad I finder på en gåtur, som folk har smidt i naturen.</p> <p>Sæt evt. nedbrydningsgider på.</p>
Tips og ideer	Lav en udstilling for forældre eller et lille foredrag.
Forberedelse	Gå en tur dagen før I skal gennemføre aktiviteten og tag alt det henkastede affald du finder på vejen med hjem.
Materialer	<ul style="list-style-type: none"> • Affald fra dagens tur • Lim/karton/tuscher/farver/sakse

Aktiviteter

Kapselkunst

Beskrivelse	<p>Start en indsamling af øl- og sodavandskapsler. Når I har en rigtig stor bunke i alle mulig flotte farver, laves de om til kapselkunst. Kapselkunst kan være meget forskelligt. Brug fantasien!</p>
Tips og ideer	<p>Måske holder I en skraldekunstudstilling, hvor den smukke kapselkunst bliver vist frem?</p> <p>Kapselcollage: Kapslernes farver kan danne mønstre, som limes op på fx gamle krydsfinerplader eller kraftigt pap.</p> <p>Kapselskulptur: Kapsler kan limes sammen til skulpturer med limpistol.</p> <p>Kapselforhæng: Bor huller i kapslerne (eller slå hul med et stort søm og en hammer), og hæng de, på lange snore med knuder. De kan pynte på en væg, foran et vindue eller i en døråbning. Når kapslerne støder mod hinanden laver de kapselmusik.</p>
Forberedelse	<ul style="list-style-type: none"> • Fortæl børnene om metalaffald • Prøv med en magnet om kapslerne er lavet af metal.
Materialer	<p>Jo flere kapsler I samler, jo sjovere! Måske kan de hjælpe i den lokale café eller pølsevogn? Skaf værktøj, gammel snor, pap o.l. til at fremstille kapselkunsten.</p> <p>Masser af kapsler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snor, pap • Værktøj • Limpistol • Fotoapparat

Aktivitæter

Den grønne og sorte pose

Beskrivelse	Lad børnene klippe eller rive i reklamer. Lim det sorte affald på den ene halvdel af A3-karton og lim det grønne affald på den anden halvdel.
Tips og ideer	Lav en udstilling for forældre eller et lille foredrag.
Forberedelse	Indsaml en masse reklamer Inddel A3-karton i to halvdele. Illustrer hvilken der er grøn og hvilken der er sort.
	Tal om den grønne og den sorte pose
Materialer	<ul style="list-style-type: none"> • reklamer • A3-karton • Lim/karton/tuscher/farver/sakse

Aktiviteter